МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
“КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО”
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ І ПРАВА

“

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.О.ДЕКАНА ФСП
_____ Яна ЦИМБАЛЕНКО
(підпис) (ініціали, прізвище)
«_28_» ___вересня__ 2020 р.

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

назва навчальної дисципліни)

(шифр за ОНП (2020) **ЗО 5**)

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти **третій (освітньо-науковий) рівень**
(назва освітньо ступеня)

спеціальністю *032 Історія та археологія*
(шифр і назва)

Освітня програма ***Історія***
(назва)

Ухвалено методичною комісією
факультету соціології та права
(назва факультету, інституту)

Протокол №_1_ від 28 вересня 2020р.

Голова методичної комісії
_____ __Костянтин ПОПОВ_
(підпис) (ініціали, прізвище)

«_28_» _вересня_2020 р.

Київ - 2020

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

ст. викладач каф. історії, к.і.н. ; Бузань Віталій Юрійович Буз-
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім´я, по батькові) (підпис)

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім´я, по батькові) (підпис)

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім´я, по батькові) (підпис)

Програму затверджено на засіданні кафедри Історії
(повна назва кафедри)

Протокол від "10" вересня 2020 року № 2

Завідувач кафедри історії
(голова НМКУ 032 «Історія та археологія», гарант ОНП доктора філософії «Історія»)

(підпис) (Світлана КОСТИЛЄВА)
(ініціали, прізвище)

"10" вересня 2020 року

Програму ухвалено на засіданні НМКУ 032 «Історія та археологія» (протокол №2 від 10.09.2020р.)

©_КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2020 рік

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни **Інформаційно-комунікаційні технології в історичних дослідженнях**

складена відповідно до освітньої програми (ОНП-2020) «***Історія»***
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(рівень вищої освіти)

спеціальності ***032 Історія та археологія***
(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна належить до циклу *нормативної підготовки* навчальних дисциплін *для здобуття глибинних знань зі спеціальності*

Статус навчальної дисципліни ***обов'язкова***

Обсяг навчальної дисципліни ***3 (90 год.)*** кредитів ЄКТС.

Міждисциплінарні зв'язки:

Навчальна дисципліна (кредитний модуль) викладається в 3-му семестрі (для набору 2019 та 2020 року) 2-го курсу навчання з освітньої програми *«**Історія**»* третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня *«доктор філософії»*

В структурно-логічної схемі програми підготовки фахівця навчальну дисципліну:

- ***забезпечують*** навчальні дисципліни:

а) першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти з організації науково-дослідної роботи студентів (зокрема щодо підготовки освітньо-кваліфікаційних робіт), інформатики;

б) третього (освітньо-наукового) рівня «Організація науково-інноваційної діяльності в гуманітарній сфері».

- ***забезпечує*** навчальні дисципліни: «Теорія та методологія історичних досліджень».

Знання, вміння та досвід, які здобувачі з освітньої програми *«**Історія**»* третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти отримають в результаті вивчення навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології в історичних дослідженнях», сприятимуть формуванню системного наукового світогляду, розвитку цифрових компетентностей та розширюватимуть коло універсальних навичок науковця, зокрема здатності використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ) для організації наукової діяльності загалом та проведення історичних досліджень зокрема. Вміння працювати з ІКТ особливо актуальне в умовах цифрової трансформації української освіти й науки та їх інтеграції в загальносвітовий контекст.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів здатності: [1]

ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 9	Здатність до саморозвитку та самовдосконалення.
ФК 1	Здатність самостійно організовувати науково-дослідницьку діяльність, генерувати нові ідеї та аналітичні підходи при створенні власних дослідницьких програм і проєктів, використовуючи сучасні теорії, методи та інформаційно-комунікаційні технології.
ФК 10	Здатність до наукової комунікації в академічному середовищі, у тому числі й міжнародному, організації й проведення комунікативних заходів задля налагодження співпраці з широкими колами громадськості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набудуть таких загальних **програмних результатів:**

ПРН 3	Знати й уміти використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології у практиці наукового дослідження та в освітньо-педагогічній діяльності.
ПРН 10	Уміння презентувати результати дослідження у фаховому середовищі та для широкого загалу.
ПРН 11	Знати сучасні концепції планування й організації історичних досліджень з урахуванням сучасних методів і засобів.

2. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Використання інформаційних технологій для пошуку й зберігання інформації

Тема 1.1. *Бібліографічні менеджери для зберігання й використання бібліографічної інформації*

Поняття, призначення, переваги бібліографічних менеджерів. Популярні в академічному середовищі бібліографічні менеджери (Mendeley, Zotero, EndNote Online). Синхронізація бібліографічного менеджера з Інтетнет браузером та текстовим редактором для імпорту/експорту бібліографічної інформації. Оформлення посилань та списку використаної літератури за допомогою бібліографічного менеджера. Синхронізація між собою баз різних бібліографічних менеджерів.

Тема 1.2. *Бібліографічні бази даних*

Виникнення, розвиток, призначення, функціональні можливості бібліографічних (реферативних) баз даних. Методика ефективного пошуку інформації в реферативних базах Scopus та Web of Science з подальшим експортом до бібліографічного менеджера. Огляд аналітичного інструментарію

[1] *Мета навчальної дисципліни визначається через перелік компетентностей (здатностей вирішувати певні завдання), які має продемонструвати здобувач після засвоєння навчальної дисципліни. Узагальнені компетентності, що зазначені в освітній програмі надаються з відповідними кодами*

баз даних Scopus та Web of Science.

Тема 1.3. *Цифрові інструменти пошуку журналів для публікації наукових статей*

Використання спеціалізованих електронних сервісів для підбору журналів для публікації власних наукових статей. Перевірка індексації журналу бібліографічними базами Scopus та Web of Science. Алгоритм уникнення недоброчесних видань.

Тема 1.4 *Спеціалізовані системи пошуку наукової інформації в Інтернеті*

Використання дослідником спеціальних пошукових сервісів, які дають можливість швидко знайти науковий контент, повнотекстові документи.

Розділ 2. Наукова комунікація у цифрову епоху

Тема 2.1. *Наукометричні показники дослідників та наукових видань*

Наукометрія як наука. Наукометричні показники вчених (індекс Гірша, кількість статей, цитованість) та наукових журналів (імпакт-фактор, квартиль). Цифрові аналітичні інструменти Scopus та Web of Science для визначення наукометричних показників.

Тема 2.2. *Цифрові ідентифікатори науковців та публікацій*

Поняття, призначення, переваги цифрових ідентифікаторів, які використовуються в академічному середовищі. Пояснення доцільності створення та необхідності постійної актуалізації унікальних цифрових ідентифікаторів авторів наукових публікацій. Унікальний цифровий ідентифікатор наукових текстів DOI (Digital object identifier). Міжнародний стандартний номер серіального видання (ISSN).

Тема 2.3. *Комунікація з академічною спільнотою та громадськістю*

Науковці завдяки соціальним мережам для вчених (Researchgate, Academia.edu, Publons) мають можливість поширювати свої публікації, покращуючи таким чином їх індексацію пошуковими системами, отримувати доступ до повнотекстових публікацій колег, налагоджувати й підтримувати комунікацію з представниками наукової спільноти, знаходити співавторів, рецензентів, учасників спільних наукових проєктів. Шляхи популяризації історичних досліджень серед громадськості (Telegram канал, Facebook сторінка, Twitter блог, Medium блог, Youtube канал).

Розділ 3. Електронні ресурси для зберігання та поширення результатів наукових досліджень

Тема 3.1. *Самоархівування дослідниками власних наукових публікацій*

Існують спеціалізовані сервіси (Figshare, Zenodo, Osf, SocArXiv), які були створенні для резервного копіювання, зберігання і оприлюднення наукових публікацій. Ці сервіси мають низку преваг порівняно зі звичайними хмарними сервісами та дають можливість науковцям покращити індексацію та цитування їх наукових праць.

Тема 3.2. *Резервне копіювання дослідницьких даних*

З метою уникнення втрати даних в електронному форматі необхідно

періодично проводити їх резервне копіювання на фізичні носії інформації (зовнішні диски, накопичувачі) та хмарні сховища даних. Науковцю під час цифрової комунікації слід дотримуватися правил цифрової та інформаційної гігієни.

Тема 3.3. *Електронні репозитарії та цифрові бібліотеки*

На сучасному етапі багато архівних матеріалів та наукових публікацій відцифровано та розміщено у відкритому доступі. Завдяки електронним бібліотекам дослідники мають доступ до значного масову інформації для проведення досліджень.

Розділ 4. Сервіси для відео-конференцій та спільної роботи

Тема 4.1. *Платформи для проведення відео-конференцій*

Функціональні можливості сервісів, які призначені для проведення відео-конференцій, вебінарів, навчальних занять у онлайн режимі.

Тема 4.2. *Цифрові інструменти для організації спільної роботи*

Огляд хмарних сервісів, які дозволяють підтримувати комунікацію й організувати спільну роботу над певними текстами чи проєктами.

3. Заплановані види навчальної діяльності та методи навчання

З навчальної дисципліни в навчальному плані набору здобувачів поточного року та додатку до нього заплановано наступні види:

- з навчальних занять: лекції, семінарські заняття;
- з індивідуального завдання: ***реферат*.**

Основні методи навчання

Під час вивчення навчального матеріалу застосовуються наступні методи навчання:

На лекційних заняттях застосовується словесні та наочні методи. Усне пояснення лекційного матеріалу супроводжується показом мультимедійних презентацій, зображень, навчальних відеороликів, дій на комп'ютері.

На семінарських заняттях застосовується практичні методи, які дозволяють аспірантам одержати нові знання, сформувати необхідні вміння й навички шляхом виконання практичних дій (вправ).

3.1. Лекційні заняття

З дисципліни рекомендується проведення *13* лекційних занять.

На лекціях розглядаються ключові теоретичні питання дисципліни, закладається підґрунтя для підготовки до семінарських занять, виконання індивідуального завдання.

Приблизна тематика лекційних занять

№ п/п	Назва теми лекційного заняття
1	Бібліографічні менеджери для зберігання й використання бібліографічної інформації (Ч.1)
2	Бібліографічні менеджери для зберігання й використання бібліографічної інформації (Ч.2)

№ п/п	Назва теми лекційного заняття
3	Бібліографічні бази даних
4	Цифрові інструменти пошуку журналів для публікації наукових статей
5	Спеціалізовані системи пошуку наукової інформації в Інтернеті
6	Наукометричні показники дослідників та наукових видань
7	Цифрові ідентифікатори науковців та публікацій
8	Комунікація з академічною спільнотою та громадськістю
9	Самоархівування дослідниками власних наукових публікацій
10	Резервне копіювання дослідницьких даних
11	Електронні репозитарії та цифрові бібліотеки
12	Платформи для проведення відео-конференцій
13	Цифрові інструменти для організації спільної роботи

3.2. Семінарські заняття

З дисципліни рекомендується проведення 7 семінарських занять.

Семінарські заняття мають на меті розвиток у аспірантів вміння готувати та робити доповіді, формулювати та відстоювати власну позицію, брати участь у дискусії та здатності використовувати інформаційно-комунікаційні технології для проведення історичних досліджень та оприлюднення їх результатів, налагодження комунікації з представниками академічного середовища.

Приблизна тематика семінарських занять

№ п/п	Назва теми семінарського заняття
1	Бібліографічні менеджери для зберігання й використання бібліографічної інформації
2	Бібліографічні бази даних
3	Спеціалізовані системи пошуку наукової інформації в Інтернеті
4	Цифрові ідентифікатори науковців та публікацій
5	Комунікація з академічною спільнотою та громадськістю
6	Резервне копіювання дослідницьких даних
7	Платформи для проведення відео-конференцій

3.3. Індивідуальне завдання

З навчальної дисципліни рекомендовано проведення індивідуального семестрового завдання у формі ***реферату.***

Метою підготовки реферату є поглиблене вивчення теоретичних основ навчальної дисципліни. Відповідно до навчального плану, підготовка реферату обов'язкова для здобувачів усіх форм навчання. В разі невиконання або незарахування (0 балів) реферату здобувач не допускається до екзамену.

Приблизні теми рефератів:

1. Рух відкритого доступу до наукової інформації.
2. Цифрові бібліотеки та електронні репозитарії.
3. Методика ефективного пошуку наукової інформації в Інтернеті.
4. Цифрові ідентифікатори науковців: види, призначення, переваги.

5. Резервне копіювання та самоархівування вченими результатів власних наукових досліджень.
6. Цифровізація науки на сучасному етапі.

4. Оцінювання результатів навчання

З навчальної дисципліни семестровий контроль проводиться у вигляді ***екзамену***.

Екзамен приводиться письмово (усно).

Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система і університетська шкала оцінювання.

Для діагностики успішності навчання студентів рекомендується застосовувати **екзаменаційний** білет.

Екзаменаційний білет складається із ***двох*** проблемних питань.

Зразок екзаменаційного білету та завдання до нього додаються в додатку «**Діагностика результатів начання»** (додаток А).

5. Рекомендована література

5.1.Базова література

1. Інструкція з використання бібліографічного менеджера EndNote Online. 2020. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/33688
2. Інструкція з коригування авторського профілю в Scopus. 2020. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18913
3. Інструкція з реєстрації профілю дослідника в ORCID. 2017. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/19051
4. Інструкція зі створення ідентифікатора ResearcherID на Publons. 2020. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18912
5. Інструкція зі створення профілю автора в Google Scholar. 2020. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/32736

5.2 Додаткова література

6. Figshare. Інструкція з реєстрації користувача та розміщення матеріалів. 2020. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/32972
7. Mendeley Web. Інструкція користувача. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/32550
8. Бруй О. М. Відкритий Доступ до наукової інформації: хто, для чого і як. 2016. URL: http://ela.kpi.ua/handle/123456789/17904
9. Горобець К. Zotero, або те, з чого варто починати знайомство з референс-менеджерами. Технології для науковців, 2016. URL: http://tinyurl.com/hcfv52p
10. Косьміна О. Scopus та Web of Science на допомогу молодому досліднику. 2017. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/19694
11. Назаровець М. А. Google Академія для науковців. Практичний посібник. К., 2016. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/google_scholar.pdf
12. Назаровець С. А. Управління та промоція наукових досліджень за допомогою бібліографічного менеджера Mendeley // Сучасні проблеми діяльності бібліотеки в умовах інформаційного суспільства: матеріали

четвертої міжнародної науково-практичної конференції, 25.10.2012, Львів. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – С. 448-453. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/15497
13. Профіль науковця в ORCID: реєстрація та наповнення. Практичний посібник. Упорядник Назаровець М. А. К., 2017. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/orcid.pdf
14. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. Міністерство освіти і науки України, 2020. URL: https://tinyurl.com/4nmj5c
15. Репозитарій Zenodo. Інструкція з реєстрації користувача та розміщення матеріалів. 2020. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/32724
16. Як за допомогою сервісів Elsevier знайти журнал для публікації результатів наукового дослідження. Інструкція. 2020. URL: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/38025

5.3 Інформаційні ресурси

17. Clarivate Analytics українською. Youtube канал. URL: https://tinyurl.com/2mv8kcdu
18. Ресурс для освітян від Google. URL: https://teachfromanywhere.google/intl/uk/
19. Open Ukrainian Citation Index (OUCI). URL: https://ouci.dntb.gov.ua/
20. Пан бібліотекар. Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. http://www.бібліотекар.укр
21. Підбір журналів для публікації. URL: https://www.scimagojr.com
22. Пошук журналів, які індексації у Web of Science. URL: https://mjl.clarivate.com
23. Пошук журналів, які індексуються у Scopus. URL: https://journalfinder.elsevier.com

Додаток А

ДІАГНОСТИКА
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

з навчальної дисципліни

«*Інформаційно-комунікаційні технології в історичних дослідженнях*»

Зразок екзаменаційного білету

(Форма N Н-5.04)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти **третій (освітньо-науковий)**
(назва ступеня)

Спеціальність ***032 Історія та археологія***
(код і назва напряму підготовки)

Освітня програма ***Історія***
(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна ***Інформаційно-комунікаційні технології в історичних дослідженнях***
(назва)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № ____

1 *Питання з І блоку питань*
2 *Питання з ІІ блоку питань*

Затверджено на засіданні кафедри ***Історії***
(назва кафедри)

Протокол № _____ від « » _____ 20____ р.

Завідувач кафедри _____ ***Костилєва С.О.***
(підпис) (Прізвище та ініціали)

ПИТАННЯ для формування екзаменаційних білетів *

Питання 1 з блоку питань І

1. Поясніть функціональне призначення бібліографічних менеджерів.
2. Поясніть яким чином можна налагодити зв'язок між бібліографічними менеджерами (Mendeley, Zotero, Endnote) та текстовими редакторами, Інтернет браузерами.
3. Окресліть порядок зміни наявних та встановлення додаткових стилів цитування у бібліографічних менеджерах Mendeley, Zotero, Endnote.
4. Аргументовано поясніть призначення бібліографічних (реферативних) баз даних.
5. Поясніть яким чином можна перевірити індексацію наукового журналу базами Scopus та Web of Science.

6. Поясніть якими чином можна розпізнати «хижацькі видання» та уникнути публікації в них.
7. Назвіть наукометричні показники наукової діяльності вченого.
8. Розкажіть за допомогою яких цифрових інструментів можна дізнатися про наукометричні показників науковців.
9. Поясніть призначення цифрових ідентифікаторів вчених.
10. Розкажіть про призначення та функціональні можливості платформи Publons.
11. Порівняйте функціональні можливості соціальних мереж для науковців (Researchgate, Academia, Publons).
12. Поясніть переваги та способи самостійного архівування науковцем власних наукових публікацій.
13. Аргументовано поясніть основні функціональні можливості та переваги інституційних репозитаріїв.
14. Назвіть найбільші цифрові бібліотеки та поясніть їх переваги, недоліки.
15. Розкажіть про функціональні можливості платформа для дистанційного навчання Moodle.
16. Поясніть призначення та назвіть види унікальних цифрових ідентифікаторів текстів.
17. Назвіть основі правила комп'ютерної безпеки, цифрової та інформаційної гігієни.

Питання 2 з блоку питань ІІ

1. Висвітліть порядок створення бібліотеки бібліографічних посилань за допомогою бібліографічних менеджерів Mendeley, Zotero, Endnote.
2. Розкрийте спосіб створення посилань та списку використаної літератури в тексті за допомогою бібліографічних менеджерів Mendeley, Zotero, Endnote.
3. Поясність яким чином можна синхронізувати вміст бібліографічних бібліотек Mendeley та Zotero.
4. Розкрийте методику ефективного пошуку бібліографічної інформації за допомогою реферативних баз Scopus та Web of Science.
5. Розкажіть про цифрові сервіси для пошуку журналів для публікації наукових статей.
6. Назвіть спеціалізовані системи пошуку наукової інформації в Інтернеті.
7. Назвіть наукометричні показники наукових журналів.
8. Окресліть порядок отримання цифрових ідентифікаторів ORCID, Scopus Author ID, ResearcherID, Google Scholar.
9. Охарактеризуйте функціональні можливості сервісу Google Scholar.
10. Розкажіть про переваги розміщення власних публікацій на платформах Researchgate та Academia.
11. Розкажіть про способи популяризації результатів власних історичних досліджень серед широкої громадськості.
12. Розкажіть про електронні сервіси для самостійного архівування власних наукових публікацій.
13. Окресліть історію виникнення, розвитку та сучасний стан руху відкритого доступу до наукової інформації.
14. Назвіть сервіси для проведення відеоконференцій та порівняйте їх

функціональні можливості.

15. Охарактеризуйте цифрові інструменти Google для організації дистанційного навчання й підвищення ефективності освітнього процесу.

16. Розкажіть про методи резервного копіювання електронних даних.

17. Охарактеризуйте цифрові платформи для спільної роботи над науковими текстами.

РОЗРОБНИКИ:

доц. каф. історії; к.і.н. Бузань Віталій Юрійович

(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Додаток В

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ НА МОДУЛЬНУ КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти **Третій (освітньо-науковий)**
спеціальність ***032 Історія та археологія***
Освітня програма ***Історія***
форма навчання ***Денна***
Навчальна дисципліна ***Інформаційно-комунікаційні технології в історичних дослідженнях***

Модульна контрольна робота №_____

1 *Питання з І блоку питань*
2 *Питання з ІІ блоку питань*
3 *Питання з ІІІ блоку питань*

Викладач _____ ***Ім'я ПРІЗВИЩЕ***

ПИТАННЯ для формування завдань до модульної контрольної роботи*

Питання з І блоку питань

1. Поясніть призначення цифрових унікальних ідентифікаторів вчених.
2. Поясніть функціональне призначення бібліографічних менеджерів.
3. Охарактеризуйте можливості реферативних бах даних.

Питання з ІІ блоку питань

1. Опишіть порядок створення та налаштування облікового запису в ORCID, Google Scholar, ResearcherID, Scopus Author ID.
2. Опишіть порядок створення та наповнення бібліотеки бібліографічних даних за допомогою бібліографічних менеджерів Mendeley, Zotero, Endnote.
3. Охарактеризуйте методику ефективного пошуку білографічної інформації за допомогою реферативних баз даних Scopus та Web of Science.

Питання з ІІІ блоку питань

1. Опишіть порядок пошуку наукової інформації за допомогою елетронних ресурсів.
2. Охарактеризуйте можливості використання електронних ресурсів для пошуку повнотекстових видань у вільному доступі.
3. Охарактеризуйте роль елетронних ресурсів в науковій діяльності на сучасному етапі.